

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

**nr. 128.940 van 8 maart 2004  
in de zaak A. 70.197/IX-2948.**

In zake :        de VZW Europees Centrum voor Opera en Vocale Kunst,  
die woonplaats kiest bij  
Paul BERCKX,  
wonende te WEMMEL,  
Wemmel Centrum II,  
Markt 46, bus 1

tegen :

1. de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Financiën,
2. de Nationale Loterij,  
die woonplaats kiest bij  
advocaat D. D'HOOGHE,  
kantoor houdende te BRUSSEL,  
Henri Wafelaertsstraat 47-51, bus 1,
3. de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,  
die woonplaats kiest bij  
advocaat B. STAELENS,  
kantoor houdende te BRUGGE,  
Canadesen Hof,  
Bevrijdingslaan 4, bus 1.

---

**DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,**

Gezien het verzoekschrift dat de VZW Europees Centrum voor Opera en Vocale Kunst (ECOV) op 5 augustus 1996 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van :

- 1° de beslissing neergelegd in een brief van de minister van Financiën van 24 juli 1996, waarin deze mededeelt dat geen gunstig gevolg kan worden verleend aan het verzoek tot toekenning van een deel van de te bestemmen winst van de Nationale Loterij van 1995 aan het ECOV als werkingssubsidie voor 1995;

- 2° voor zover nodig, de beslissing van 21 juni 1996 van de raad van bestuur van de Nationale Loterij zelf, waarbij wordt medegedeeld dat aan het subsidieverzoek geen gunstig gevolg kan worden gegeven gelet op het ongunstig voorstel van de bevoegde overheid;
- 3° voor zover nodig, de impliciete beslissing van de Vlaamse minister van Cultuur houdende voorstel tot afwijzing van de subsidieaanvraag van verzoekster of tot weigering deze aanvraag op te nemen in de lijst van te subsidiëren organisaties en activiteiten;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op de beschikking van 10 september 2001 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories van de verzoekende partij en van de tweede en de derde verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 22 december 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 januari 2004;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van P. BERCKX, die verschijnt voor de verzoekende partij, van inspecteur J. DE VLEESCHOUWER, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, van advocaat R. HEIJSE, die loco advocaat D. D'HOOGHE verschijnt voor de tweede verwerende partij, en van advocaat B. STAELENS, die verschijnt voor de derde verwerende partij;

Gehoord het advies van auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoekster is een vereniging zonder winstoogmerk die als doel heeft "de beoefening van de vocale kunst en de operacultuur in alle opzichten te bevorderen en te revaloriseren, de vocale kunst en de operacultuur in alle aspecten pedagogisch, muziek-theatraal en technisch te stimuleren en te vernieuwen in de eerste plaats voor de eigen gemeenschap, en vervolgens voor de Europese gemeenschap".

Uit de voorgelegde stukken blijkt dat zij de vorige jaren gesubsidieerd werd via een deel van de winst van de Nationale Loterij, in 1985 voor een bedrag van 3 miljoen frank, in de jaren 1986, 1987, 1988 en 1989 voor een bedrag van 2,5 miljoen frank, en in de jaren 1990 en 1991 voor een bedrag van 3 miljoen frank.

Verzoekster diende aanvragen in om ook in de jaren 1992 en 1993 een subsidie van 3 miljoen frank te krijgen. Uiteindelijk werd haar een werkings-toelage van 1 miljoen frank verleend voor het jaar 1992. Tegen de weigering het gevraagde bedrag toe te kennen voor 1992 en om haar geen subsidie toe te kennen voor 1993 stelde zij bij de Raad van State het annulatieberoep gekend onder nr. A. 63.773/IX-2951 in.

Verzoekster diende met een brief van 18 maart 1994 haar begroting voor 1994 in bij de Nationale Loterij "in de hoop dat wij voor 1994

opnieuw op een toelage van 3.000.000 bf van de Nationale Loterij mogen rekenen". Die aanvraag zou door de minister van Financiën aan de Vlaamse minister van Cultuur zijn toegestuurd samen met de lijst van de andere culturele instellingen met het oog op een subsidievoorstel. Het is de Raad van State niet bekend of voor dat jaar uiteindelijk een subsidie werd toegekend. Hoe dan ook is verzoekster voor de Raad van State niet opgekomen tegen een weigering betreffende het jaar 1994.

1.2. Er ligt geen formele subsidieaanvraag van verzoekster voor 1995 voor. Wel blijkt dat verzoekster met een brief van 21 augustus 1995 aan de Nationale Loterij afschrift zond van verscheidene rappelbrieven die zij aan de minister van Financiën had gestuurd in verband met drie subsidieaanvragen, namelijk de aanvraag voor een toelage van 3 miljoen frank voor de normale culturele activiteiten en de dagelijkse werking van het ECOV voor 1995 zoals deze de vorige jaren was toegekend, een aanvraag voor een uitzonderlijke toelage voor de realisatie van een bijzonder jeugdproject in 1995 en de aanvraag voor een uitzonderlijke toelage van 5 miljoen frank op de sector "Internationale uitstraling" voor een buitenlandse tournee met "La Tragédie de Carmen".

1.3. In een brief van 21 augustus 1995 aan de minister van Financiën wijst verzoekster erop dat zij, zoals de vorige jaren, op 6 mei 1995 een aanvraag indiende voor de toekenning van een toelage van 3 miljoen frank voor de algemene activiteiten en dagelijkse werking van verzoekster in 1995 met vraag of deze aanvraag in behandeling is genomen en of eventueel nog bijkomende documenten moeten worden ingediend.

1.4. In een brief van 22 november 1995 aan de minister van Financiën verwijst verzoekster naar de op 18 maart 1994 ingediende aanvraag voor een toelage van 3 miljoen frank voor 1994 en naar haar brief van 21 augustus 1995 waarin zij vroeg de gevraagde toelage toe te kennen - deze brief betreft in feite 1995- en wijst zij op de diverse telefonische contacten die zij had met de diensten die telkens bevestigden dat het dossier nog openstond en dat zij geïnformeerd zou worden over de uiteindelijke beslissing. Aangezien ook het dienstjaar 1995 intussen bijna is

afgewerkt en ook daarvoor een toelage werd gevraagd, vraagt verzoekster of enige beslissing werd genomen in verband met de toekenning van de toelage voor 1994 en of ook ten aanzien van de aanvraag van een toelage voor 1995 een spoedige beslissing kan worden verwacht.

1.5. In een aangetekende brief van 2 februari 1996 aan de minister van Financiën wijst verzoekster erop dat zij bij de bank een tijdelijk thesauriekrediet heeft geopend in afwachting van de uitbetaling van de normale werkingssubsidies van de sector Kunst van het ministerie van Cultuur (nominatief krediet van 4,6 miljoen frank ten voordele van het ECOV op de begroting 1995) en van de Nationale Loterij (3 miljoen frank voor 1995, 3 miljoen frank voor 1994, 3 miljoen frank voor 1993 en 2 miljoen frank voor 1992), zoals reeds sedert 1983 jaarlijks uitbetaald en nooit opgezegd, en dat de bank thans de terugbetaling van een debetkrediet ten belope van 3.698.987 frank opvraagt gezien het uitblijven van overheidssubsidies (namelijk 11 miljoen frank van de Nationale Loterij en het 4de voorschot van het nominatief begrotingskrediet van 1.035.000 frank en het saldo van 450.000 frank 1995) en vraagt zij zo spoedig mogelijk te voorzien in de uitbetaling van de voornoemde culturele subsidies van de Nationale Loterij, "bedragen die sedert 1983 jaarlijks zonder opzeg aan het ECOV op het einde van het werkingsjaar werden uitbetaald".

Met een brief van 13 februari 1996 meldt de minister van Financiën hiervan ontvangst.

1.6. De Vlaamse minister van Cultuur heeft op de hem door de Nationale Loterij voorgelegde "3de lijst Cultuur 1995 Muziek en Dans" inzake de drie aanvragen van ECOV, met name de aanvraag voor een toelage van 3 miljoen frank voor de werking 1995, een aanvraag voor subsidiëring van de drukkosten van het documentatiemateriaal en de workshops van het jeugdproject "Operakennis" in samenwerking met de euroregio's en Duitsland ten belope van 2 miljoen frank en de aanvraag tot subsidiëring van de voorbereidings- en productiekosten van de binnen- en buitenlandse tournee van "La Tragédie de Carmen" ten belope van 5 miljoen frank, voorgesteld in 1995 geen subsidie te verlenen en de raad van bestuur van de

Nationale Loterij adviseerde hierover op 9 november 1995; daarbij worden geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt.

Volgens de memorie van antwoord van de Nationale Loterij zou de besluitvorming als volgt verlopen zijn :

"a. Vastlegging van het winstverdelingsplan

16. Het winstverdelingsplan voor het dienstjaar 1995 werd voorlopig vastgelegd bij koninklijk besluit van 2 maart 1995. Tot op heden werd nog geen koninklijk besluit genomen tot definitieve vastlegging van het winstverdelingsplan voor het dienstjaar 1995. Wel werd bij drie koninklijke besluiten van 6 april 1995 en bij koninklijk besluit van 25 februari 1996 de te bestemmen saldi voor het dienstjaar 1995 voor bepaalde categorieën van doeleinden van openbaar nut vastgelegd.

b. Goedkeuring van de lijst "Cultuur 1995"

17. Op 12 juli 1995 en op 2 oktober 1995 maakt de Nationale Loterij de lijsten "Cultuur 1995" over aan het kabinet van de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn (zie stuk 3). Deze lijst groepeert alle verenigingen die bij haar een subsidieaanvraag indienden en die aan de wettelijke criteria voldeden.

18. Bij brief van 16 oktober 1995 formuleerde de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn zijn voorstellen tot toekenning van subsidies van de Nationale Loterij (zie stuk 3).

19. Tijdens de vergadering van 9 november 1995 nam de Raad van bestuur van de Nationale Loterij akte van het voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur (zie stuk 4)".

Er worden, buiten die stukken en het voorstel van de dienst aan de raad van bestuur, geen andere stukken voorgelegd inzake de totstandkoming van de weigeringsbeslissing noch de uiteindelijke toekenningsbesluiten.

1.7. In gelijkaardige brieven van 21 juni 1996 deelt de directeur-generaal van de Nationale Loterij aan verzoekster mee dat de drie aanvragen tot toekenning van een culturele toelage voor het jaar 1995, na onderzoek, door de bevoegde overheid werden afgewezen.

1.8. In een brief van 24 juli 1996 deelt de minister van Financiën mee dat aan de op 21 augustus 1995 bij de Nationale Loterij ingediende subsidieaanvraag ter financiering van de werking van de vereniging overeenkomstig artikel 18 van de wet van 22 juli 1991 geen gunstig gevolg kan worden gegeven aangezien uit een onderzoek blijkt dat de Vlaamse minister van Cultuur met betrekking tot die aanvraag aan de Nationale Loterij heeft voorgesteld geen toelage toe te kennen.

1.9. Op 5 augustus 1996 stelt de verzoekende partij een beroep tot nietigverklaring in van de beslissing van de minister van Financiën van 24 juli 1996 waarin deze mededeelt dat geen gunstig gevolg kan worden gegeven aan de aanvraag tot toekenning van een subsidie voor de werking van het ECOV in 1995, voor zover nodig van de beslissing van de raad van bestuur van de Nationale Loterij zelf van 21 juni 1996, waarbij wordt medegedeeld dat aan de subsidieaanvraag geen voldoening kan worden gegeven gelet op het ongunstig voorstel van de bevoegde overheid, en voor zover nodig van de impliciete beslissing van de Vlaamse minister van Cultuur houdende ongunstig voorstel tot subsidiëring. Dit is de voorliggende zaak.

1.10. Op 5 augustus 1996 dient verzoekster tegen de beslissingen van de minister van Financiën en de Nationale Loterij om het ECOV niet langer te subsidiëren ook klacht in bij de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie. In een advies van 28 april 1997 inzake deze klacht 880 besluit de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie dat de klacht ontvankelijk en gegrond is, dat het stopzetten van de subsidiëring van het ECOV door de minister van Financiën en de Nationale Loterij het principe van de rechtsgelijkheid tussen de burgers schendt en in strijd is met de artikelen 10 en 13 van de cultuurpactwet en het cultuurpactdecreet en beveelt zij aan dat de gemeenschapsministers bij de respectieve gemeenschapsraden de nodige ontwerpen van decreet indienen om in deze sector regelgevend op te treden door het opstellen van objectieve normen en criteria, dat de voorzitters van de federale, gemeenschaps- en gewestregeringen, alsook de voorzitters van de parlementaire instellingen, de problematiek van de subsidiëring en van de bevoegdheid van de subsidiërende overheidsinstanties op de agenda plaatsen van het

Overlegcomité tussen de federale overheid en de Gemeenschappen en de Gewesten en dat de Nationale Loterij de nodige maatregelen treft om het ECOV alsnog op een passende manier te subsidiëren;

## 2. Over de rechtspleging.

Overwegende dat de aanvullende memories die verzoekster en de verwerende partijen na de memories van wederantwoord hebben ingediend, niet voorzien zijn in de procedureregeling en derhalve uit de debatten worden geweerd;

## 3. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

3.1.1. Overwegende dat de derde verwerende partij opwerpt dat uit de bij het verzoekschrift gevoegde beslissing van de raad van bestuur van 25 juni 1996, waarin de voorzitter gemandateerd werd om in rechte te treden, niet blijkt dat de raad van bestuur ook besliste om zich in rechte te voorzien tegen enige impliciete beslissing van de Vlaamse Gemeenschap zodat de vordering, bij gebrek aan enige beslissing van de raad van bestuur, het orgaan dat bevoegd is overeenkomstig artikel 13 van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend, minstens wat betreft de derde verwerende partij onontvankelijk is ratione personae;

3.1.2. Overwegende dat blijkens de notulen van de vergadering van 25 juni 1996, de raad van bestuur van verzoekster, na lezing van de onder 1.7. hiervoor vermelde brieven van 21 juni 1996 van de directie van de Nationale Loterij, waarin medegedeeld werd dat “de bevoegde overheid” de subsidieaanvragen heeft afgewezen, en vaststellende dat die brieven niet aangeven wie die “bevoegde overheden” zijn, beslist heeft tegen de algemene afwijzing van de subsidieaanvraag 1995 beroep in te stellen bij de Raad van State met algemene volmacht om in rechte op te treden aan de voorzitter, en bij diens onmogelijkheid de algemeen directeur; dat daaruit duidelijk blijkt dat de raad van bestuur de voorzitter heeft gemachtigd om elke afwijzende beslissing over dat verzoek aan te vechten; dat weliswaar niet

uitdrukkelijk naar impliciete beslissingen van enig orgaan van de Vlaamse Gemeenschap wordt verwezen; dat opdat de raad van bestuur dat had kunnen doen, hij overigens had moeten weten welke beslissing de Vlaamse Gemeenschap precies had genomen; dat zoals hiervoor is gebleken uit de uiteenzetting van de feiten verzoeker slechts indirect van de eerste en de tweede verwerende partij heeft kunnen vernemen dat de Vlaamse minister van Cultuur voorgesteld had haar geen subsidie te verlenen voor 1995; dat als enig relevant stuk de derde verwerende partij pas in het kader van de onderhavige annulatieprocedure één bladzijde voorlegt van een lijst waarin voorgesteld wordt verzoekster 0 frank subsidie te verlenen, zonder dat duidelijk is van wie dat document uitgaat en door wie of wanneer beslist werd dat voorstel bij te vallen; dat voorts, zoals hierna wordt uiteengezet, de beslissing van de Vlaamse minister een voorbeslissing is ten aanzien van de eigenlijke weigeringsbeslissing, die door de federale minister van Financiën genomen werd; dat in het besluit van 25 juni 1996 van de raad van bestuur van verzoekster dan ook een voldoende machtiging kan worden gezien om al dan niet "impliciete" negatieve beslissingen van de derde verwerende partij aan te vechten; dat de exceptie niet opgaat;

3.2.1. Overwegende dat de tweede verwerende partij opwerpt dat, in de mate dat het annulatieberoep gericht is tegen de adviezen van de raad van bestuur van de Nationale Loterij aan de minister van Financiën omtrent de voorstellen van de Vlaamse minister van Cultuur om bepaalde projecten of verenigingen die een aanvraag indienden een subsidie toe te kennen bestaande uit een deel van de te bestemmen winst, het beroep onontvankelijk is ratione materiae; dat, immers, overeenkomstig artikel 17 van de wet van 22 juli 1991 de raad van bestuur van de Nationale Loterij weliswaar bevoegd is om in het kader van de winstbestemming advies te verstrekken aan de minister van Financiën, maar het deze laatste is die, na dat advies ingewonnen te hebben, als enige bevoegd is om te beslissen; dat de tweede verwerende partij er daarbij op wijst dat ook tijdens de parlementaire bespreking van dat artikel in de Senaatscommissie werd verduidelijkt dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de bestemming van de winst ligt bij de minister van Financiën, dat het met andere woorden niet gaat om een bindend advies en dat ook wanneer het, zoals in casu, gaat om de bestemming van winst voor doeleinden van

openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, de minister van Financiën beslist over de bestemming van de winst op voorstel van die overheden en volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord worden bepaald, en dat de raad van bestuur van de Nationale Loterij overeenkomstig artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 20 februari 1992 enkel een advies uitbrengt dat niet bindend is en zich, inzake culturele aangelegenheden, ertoe beperkt na te gaan of de door de Vlaamse minister van Cultuur voor subsidiëring voorgestelde projecten of verenigingen in overeenstemming zijn met de wettelijke of reglementair gestelde voorwaarden; dat volgens de tweede verwerende partij dergelijke adviezen, die niet bindend zijn, geen aanvechtbare administratieve rechtshandelingen uitmaken zodat de vordering op dat punt onontvankelijk is en de tweede verwerende partij buiten de zaak moet worden gesteld;

3.2.2. Overwegende dat verzoekster antwoordt dat het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij ontegensprekelijk een essentieel element is van de bestreden beslissing van de minister van Financiën en dus ook behoorlijk gemotiveerd moet worden;

3.2.3.1. Overwegende dat blijkens artikel 17 van de wet van 22 juli 1991 betreffende de Nationale Loterij, zoals het destijds gold, de minister van Financiën voor de bestemming zorgt van de winst overeenkomstig het winstverdelingsplan en na het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij te hebben ingewonnen; dat volgens het verslag dat werd uitgebracht namens de Commissie voor de financiën van de Senaat bij het ontwerp dat de wet van 22 juli 1991 is geworden, de raad van bestuur van de Nationale Loterij geen bevoegdheid heeft voor het verdeelplan maar dat hij de minister adviseert over de winstbestemming en dat de eindverantwoordelijkheid voor de bestemming van de winst ligt bij de minister van Financiën; dat volgens artikel 18 van de voornoemde wet, voor zover de winsten van de Nationale Loterij verdeeld worden voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, de minister van Financiën beslist over de bestemming ervan op voorstel van deze overheden volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald; dat artikel 5, tweede lid, van

het koninklijk besluit van 20 februari 1992 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd, bepaalt dat, wat betreft de doeleinden van openbaar nut die vallen onder artikel 18 van de wet, de raad van bestuur van de Nationale Loterij de minister van Financiën adviseert na kennis te hebben genomen van de voorstellen van de betrokken andere overheden; dat wat voorafgaat tot het besluit leidt dat, aangezien het in dezen gaat om een subsidieaanvraag die valt onder de toepassing van artikel 18, de federale minister van Financiën beslist op voorstel van de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur na advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij;

3.2.3.2. Overwegende dat in de mate dat de beslissing van de raad van bestuur van de Nationale Loterij wordt aangevochten, vastgesteld dient te worden dat het krachtens de wet van 22 juli 1991 en het koninklijk besluit van 20 februari 1992 enkel gaat om een niet bindend advies en dus om een voorbereidende rechtshandeling die op zich niet voor vernietiging vatbaar is; dat de exceptie van de tweede verwerende partij dan ook gegrond is; dat zulks echter geen reden uitmaakt om haar buiten de zaak te stellen, aangezien haar advies deel uitmaakt van een complexe rechtshandeling en zij zich moet kunnen verweren ten aanzien van de precieze rechtskracht van dat advies, wat zij bij deze gedaan heeft;

3.2.3.3. Overwegende dat de brief van 24 juli 1996 waarmee de minister van Financiën verzoekster ervan in kennis stelt dat de raad van bestuur van de Nationale Loterij geen gunstig gevolg heeft kunnen geven aan haar verzoek, formeel te beschouwen is als louter een mededeling en geen voor vernietiging vatbare rechtshandeling; dat het echter duidelijk is dat verzoekster de onderliggende beslissing om de subsidieaanvraag te weigeren aanvecht; dat die brief dan ook in die zin kan worden geïnterpreteerd, omdat enkel de minister van Financiën ter zake bevoegd is en uit zijn brief, niettegenstaande de formulering ervan, bij ontstentenis van enige andere positieve beslissing, afgeleid kan worden dat de minister zich aansluit bij het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij dat geen gunstig gevolg verleend kan worden aan de aanvraag;

3.3.1. Overwegende dat de derde verwerende partij opwerpt dat de vordering, in zoverre zij gericht is tegen het stilzitten van de Vlaamse Gemeenschap - de impliciete weigering verzoekster gunstig te adviseren - onontvankelijk is, enerzijds, omdat het gaat om een voorbereidende en dus niet aanvechtbare rechtshandeling en, anderzijds, omdat er geen sprake is van een impliciete beslissing, hetgeen het bestaan van een rechtsplicht veronderstelt, terwijl de wet van 22 juli 1991 en het koninklijk besluit van 20 februari 1992 geen verplichting bevatten om voor te stellen een deel van de winst aan verzoekster toe te kennen en er evenmin een rechtsplicht is om op vragen te antwoorden;

3.3.2. Overwegende dat verzoekster antwoordt dat de eerste verwerende partij zelf zegt dat de derde verwerende partij mede beslist over de culturele subsidies en een negatief voorstel enkel gevolgd kan worden zodat dit voorstel een constitutioneel element vormt van de bestreden weigeringsbeslissing van de minister;

3.3.3.1. Overwegende dat in de mate dat de impliciete weigering van de Vlaamse minister van Cultuur wordt aangevochten om de door het ECOV aangevraagde subsidie voor te stellen aan de Nationale Loterij, het gaat om een zogenaamde voorbeslissing, aangezien uit artikel 18 van de wet van 22 juli 1991 volgt dat de minister van Financiën, bij het toekennen van delen van de winst van de Nationale Loterij voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, zoals ter zake het geval is bij culturele doeleinden waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn, enkel kan beslissen op voorstel van die overheden - in casu de Vlaamse minister van Cultuur - volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald; dat bij ontstentenis van een voorstel dan ook geen subsidie toegekend kan worden; dat die weigering om een voorstel te doen als voorbeslissing griefhoudend is en aanvechtbaar voor de Raad van State;

3.3.3.2. Overwegende dat uit de hierboven reeds vermelde lijst kan worden afgeleid en door de brieven van de eerste en de tweede verwerende partij wordt bevestigd dat de Vlaamse minister uitdrukkelijk heeft voorgesteld geen subsidie te

verlenen aan het ECOV; dat de exceptie als zou het gaan om een impliciete beslissing zonder dat er een rechtsplicht tot beslissen bestaat dan ook geen voorwerp heeft;

3.4.1. Overwegende dat de derde verwerende partij aanvoert dat verzoekster geen belang heeft, minstens bij diverse middelen, aangezien die middelen welke ontleend worden aan de schending van artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet, artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, de bijzondere financieringswet en de cultuurpactwet (artikelen 10, 13 en 14), indien zij gegrond worden bevonden, inhouden dat elke winstbedeling ten bate van culturele activiteiten onwettig is, terwijl verzoekster zelf nochtans de nietigverklaring nastreeft van de weigering haar een winstdeelname toe te kennen; dat zij meer bepaald geen belang zou hebben aangezien zij meent dat elke toebedeling van lottogelden aan de culturele organisaties ongrondwettig is en zij dan ook niet zelf een aandeel ervan zou kunnen vragen; dat volgens de derde verwerende partij er zeker geen belang is bij het aanvechten van de weigering een toelage voor te stellen door de Vlaamse Gemeenschap, terwijl verzoekster meent dat de Vlaamse Gemeenschap zich de jure ten onrechte tot een advies moet beperken; dat de tweede verwerende partij geen afzonderlijke exceptie van gebrek aan belang aanvoert; dat zij bij het middel ontleend aan de schending van de bevoegdheidsverdelende regels wel stelt dat verzoekster geen belang heeft bij dat middel aangezien het gegrond bevinden ervan zou meebrengen dat aan verzoekster, in het licht van de vigerende wetgeving, hoe dan ook geen deel van de winst van de Nationale Loterij kan worden toegekend; dat ook de eerste verwerende partij die exceptie opwerpt;

3.4.2. Overwegende dat verzoekster in haar memorie van wederantwoord ten aanzien van de derde verwerende partij repliceert dat zij er belang bij heeft "op deze winsttoebedelingstak" te mogen blijven zitten voor zover haar jaarlijkse werking -in casu die van 1995- ongewijzigd is gebleven, blijkbaar als een normaal gerechtigde verwachting, zodat zij er belang bij heeft de redenen te kennen waarom de Vlaamse Gemeenschap meent in 1995 geen subsidie meer te moeten voorstellen; dat zij tegenover de eerste verwerende partij stelt dat zij in geval van nietigverklaring wel degelijk belang heeft bij het weder ab initio onderzoek van de subsidieaanvraag voor

1995, waarbij de beslissende en adviserende overheden rekening zullen moeten houden met de gegrond bevonden rechtsmiddelen en een nieuwe beslissing zullen moeten nemen die behoorlijk gemotiveerd is, rekening houdend met de rechtmatige verwachtingen van verzoekster die sedert 1983 jaarlijks zonder opmerkingen via de winst van de Nationale Loterij werd gesubsidieerd en waarbij een afwijzende beslissing alleszins door de bevoegde overheid zal moeten worden genomen en behoorlijk gemotiveerd worden onder verwijzing naar de vooraf wettelijk of decretaal voorgeschreven voorwaarden en criteria inzake cultuuraangelegenheden;

3.4.3. Overwegende dat in zoverre het derde - meest verregaande - middel ontleend aan de schending van de bevoegdheidsverdelende regels, of het tweede middel, ontleend aan de schending van de cultuurpactwet, gegrond zouden zijn, de tweede en de derde verwerende partij op het eerste gezicht terecht opmerken dat een nietigverklaring op die grondslag geen nuttig effect zou hebben aangezien dan geen toelagen uit de winst van de Nationale Loterij meer toegekend kunnen worden aan culturele initiatieven zoals dat van verzoekster en dat de minister van Financiën, bij het opnieuw beslissen over die aanvraag in het licht van het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest, dan gewoon geen positieve beslissing meer kan nemen; dat die vraag echter samenhangt met de grond van de zaak;

3.5.1. Overwegende dat de derde verwerende partij als exceptie ook nog opwerpt dat verzoekster onder IV.A. van het verzoekschrift een overzicht geeft van de middelen die haar vordering zouden staven, waarbij onder A.I. drie middelen worden vermeld ten aanzien van de eerste en de tweede verwerende partij, die vervolgens onder B. "Toelichting van de feiten en de middelen" worden ontwikkeld, en onder A.II. twee middelen ten aanzien van de derde verwerende partij, die echter niet verder worden ontwikkeld; dat zij concludeert dat het verzoekschrift ten aanzien van de derde verwerende partij aldus niet de in artikel 2, § 1, 1°, van het procedure-reglement vereiste uiteenzetting van de middelen bevat en bijgevolg niet ontvankelijk is; dat volgens haar, zelfs indien het procedureel aanvaardbaar zou worden geacht dat een verwerende partij uit ten aanzien van andere verwerende partijen ontwikkelde middelen moet deduceren waarin de desgevallend aan haar toegeschreven onwettig-

heid bestaat, in casu uit punt IV.B. van het verzoekschrift geen middelen afgeleid zouden kunnen worden gericht tegen de derde verwerende partij;

3.5.2. Overwegende dat verzoekster antwoordt dat in het verzoekschrift duidelijk drie middelen worden ontwikkeld, waarbij het derde middel met het tweede is verbonden en het tweede met het eerste; dat zij verklaart in het eerste middel te stellen dat de bestreden beslissing van de minister van Financiën en de daarbij horende constitutieve voorstellen en adviezen niet behoorlijk gemotiveerd zijn en dat zulks niet is gebeurd overeenkomstig in rechte bestaande en aanvaardbare criteria die in deze materie bij wet of decreet dienen te worden vastgelegd (tweede middel) aangezien geen criteria voorhanden zijn; dat voorts de beslissende overheid -de minister van Financiën- en de adviserende overheid -de Nationale Loterij- gelet op de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling niet meer bevoegd zouden zijn om in culturele aangelegenheden een rechtsgeldige beslissing te nemen;

3.5.3. Overwegende dat ten aanzien van de derde verwerende partij in het verzoekschrift twee middelen worden aangevoerd: niet afdoende motivering in de zin van het decreet van 23 oktober 1991 en schending van artikel 10 van de cultuurpactwet ingevolge het niet publiceren van de lijst van begunstigden van een subsidie van de Nationale Loterij zoals die is vastgesteld door de Vlaamse minister van Cultuur; dat uit die opsomming alleen al blijkt dat ook ten aanzien van de derde verwerende partij twee middelen worden aangevoerd waarvan minstens inzake het tweede middel wordt omschreven waaruit de beweerde schending bestaat; dat onder punt B. "Toelichting van de feiten en de middelen", hetwelk niet beperkt is tot de eerste twee of de derde verwerende partijen, vervolgens drie middelen toegelicht worden : de motivering, de schending van de cultuurpactwet en de bevoegdheidsoverschrijding waarbij inzake de eerste twee middelen ook verwezen wordt naar het zonder motivering niet-voorstellen van het ECOV voor een toelage en de afwezigheid van wettelijk of decretaal vooraf vastgestelde voorwaarden voor de toekenning van de cultuursubsidies, zodat de bestreden weigeringsbeslissing alsmede het voorafgaand advies van de Nationale Loterij en (niet) voorstel van de Vlaamse minister nooit behoorlijk gemotiveerd kon worden noch voldoen aan artikel 10 van

de cultuurpactwet; dat hieruit blijkt dat ook ten aanzien van de derde verwerende partij, welke overigens zelf niet uitblinkt in het verstrekken van duidelijkheid omtrent haar besluitvorming, voldoende duidelijke middelen worden ingeroepen; dat de exceptie dient te worden verworpen;

#### 4. Over de grond van de zaak.

4.1.1. Overwegende dat verzoekster in een derde middel "ten aanzien van de federale overheden" de schending aanvoert van artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet en van artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen; dat zij in essentie betoogt dat de toekenning door de federale minister van Financiën en de raad van bestuur van de Nationale Loterij, van subsidies, uit nationale middelen, aan culturele organisaties en activiteiten, strijdig is met artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet en met artikel 4 van de voornoemde bijzondere wet, hetwelk de bevoegdheid inzake culturele materies uitsluitend toekent aan de Gemeenschappen; dat volgens haar de door de wet van 22 juli 1991 aan de federale regering toegekende bevoegdheid om bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit een deel van de winst van de Nationale Loterij te bestemmen voor doeleinden van openbaar nut, alleen federale doeleinden kan betreffen en niet die waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn en dat dit hoogstens, met toepassing van de bijzondere financieringswet, met vaststelling van de vereiste verdeelsleutels zou kunnen gebeuren, door overdracht van deze delen aan de Gemeenschappen en de Gewesten die vervolgens daarover autonoom zouden kunnen beslissen;

4.1.2. Overwegende dat de tweede verwerende partij, waarbij de eerste verwerende partij zich aansluit, antwoordt dat dit middel, dat zij beschouwt als een eerste onderdeel van een eerste middel, indien gegrond, verzoekster geen voordeel kan opleveren aangezien haar dan, in het licht van de bestaande wetgeving, hoe dan ook geen deel van de winst van de Nationale Loterij als subsidie kan worden toegekend zodat het middel onontvankelijk is bij gebrek aan belang;

4.1.3. Overwegende dat verzoekster in haar memories van wederantwoord een uitgebreide bespreking wijdt aan de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 juli 1991 op de Nationale Loterij en daarbij vaststelt dat het probleem wie bevoegd was om de gelden te verdelen daar wel ten berde is gebracht, maar dat men een -niet meer met de staatshervorming verenigbare- traditie heeft laten voortbestaan; dat verzoekster ook wijst op de bevoegdheidsconflicten die naderhand gerezen zijn; dat volgens verzoekster de wet van 22 juli 1991 op de Nationale Loterij enkel in die zin uitgevoerd kan worden dat voor de opbrengst van de Loterij eerst een globaal verdelingsplan wordt opgesteld dat overeenkomstig de bevoegdheden verdeeld wordt in drie quota, die daarna aldus worden toebedeeld: 1) federaal, 2) federaal na overleg met de Gemeenschappen en Gewesten, 3) exclusief Gemeenschappen of Gewesten; dat wat het laatste quotum betreft waartoe de hier betrokken materie behoort, zij stelt dat enkel de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is; dat indien de federale overheid haar bevoegdheid ter zake handhaaft, verzoekster van mening is dat een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof moet worden gesteld;

4.1.4. Overwegende dat verzoekster in haar laatste memorie betreurt dat het auditoraatsverslag enkel ingaat op haar derde, in bijkomende orde aangevoerde middel en daarbij voorstelt een prejudiciële vraag te stellen aan het Arbitragehof; dat zij echter vreest dat het Arbitragehof zich ertoe zal beperken te verwijzen naar de huidige, nieuwe regeling ter zake die enkel voor de toekomst geldt; dat zij dan ook vraagt dat de bestreden beslissingen zouden worden vernietigd op grond van haar eerste twee middelen, die volgens haar zijn: 1) het gebrek aan motivering van de beslissing van de minister van Financiën, 2) schending van artikel 10 van de cultuurpactwet in zoverre dit voorschrijft dat vooraf de nodige regels vastgesteld moeten zijn ten aanzien van de verdeling van de subsidies;

4.2.1. Overwegende dat het bevoegde lid van het auditoraat zijn onderzoek van de grond van de zaak beperkt heeft tot het derde middel; dat op verzoeksters vraag in haar laatste memorie ingaan zou betekenen dat een bijkomend onderzoek dient te worden gelast; dat derhalve eerst moet worden nagegaan of een behandeling van dat middel een oplossing van het geschil mogelijk maakt;

4.2.2. Overwegende dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en de Gewesten de openbare orde raakt zodat verzoekster geen belang moet aantonen bij het middel dat de schending van de regels welke die bevoegdheidsverdeling bepalen aanvoert; dat volstaat dat zij belang heeft bij haar vordering zelf;

4.2.3. Overwegende dat in de mate dat de nietigverklaring van de weigering haar deel te laten nemen in de winst van de Nationale Loterij wordt nagestreefd, en dus onrechtstreeks het voordeel alsnog dergelijke winstdeelname toegekend te krijgen, verzoekster in beginsel uiteraard doet blijken van een belang; dat echter, indien het derde middel ontleend aan de schending van de bevoegdheidsverdelende regels gegrond zou zijn, zulks tot gevolg heeft dat de federale minister van Financiën uit de winst van de Nationale Loterij geen toelagen meer kan toekennen aan culturele initiatieven zoals dat van verzoekster; dat daartegen dan weer moet worden gesteld dat, indien het gevolg van een vernietigingsarrest is dat de verzoekende partij, doch ook niemand anders, het geambieerde voordeel nog kan krijgen, de overheid er noodzakelijk toe gebracht wordt haar beleid te herzien en meer bepaald nieuwe toekenningsregels zal moeten uitvaardigen wil zij dat beleid op een wettige wijze verder voeren; dat verzoekster dan wellicht een nieuwe kans zal hebben om ook op dat voordeel aanspraak te maken en zij zodoende toch een belang behoudt;

4.2.4. Overwegende dat de vaststelling dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en de Gewesten de openbare orde raakt ook meebrengt dat de Raad van State die kwestie vooraf, eventueel ambtshalve, moet onderzoeken; dat hij dan ook niet kan ingaan op de vraag van verzoekster om ze voorlopig ter zijde te laten en eerst de andere middelen te onderzoeken;

4.2.5. Overwegende dat enerzijds de federale Staat bevoegd is voor de Nationale Loterij, en dus ook voor het bepalen van regels voor de verdeling van de winst ervan, terwijl anderzijds de Vlaamse en Franse Gemeenschappen exclusief bevoegd zijn in de culturele aangelegenheden opgesomd in artikel 4 van de

voornoemde bijzondere wet, opsomming die langs artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, ook geldt voor die laatste gemeenschap; dat tijdens de parlementaire bespreking van het ontwerp dat de wet van 22 juli 1991 zou worden trouwens uitgebreid aandacht werd besteed aan de bevoegdheidsproblematiek, in de mate dat de federale minister van Financiën via de bestemming van de te verdelen winst van de Nationale Loterij projecten van openbaar nut zou financieren die aangelegenheden betreffen waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn; dat in de Senaatscommissie de bevoegde staatssecretaris stelde dat artikel 18 van de wet een praktische oplossing mogelijk zou maken voor de subsidiëring van aangelegenheden die onder de bevoegdheid vallen van de Gemeenschappen en de Gewesten en de praktijk van officieus overleg bevestigen waarvan de minister van Financiën en de regeringen van de Gemeenschappen reeds gebruik maken aangaande de subsidies van de Nationale Loterij op cultureel vlak; dat blijkens het verslag "Evaluatie van de werking van de nieuwe federale structuren" van de Senaatscommissie voor de institutionele aangelegenheden, de federale regering in 1999 erkende dat de toekenning van subsidies door de federale Staat -ter zake de minister van Financiën door het ter beschikking stellen van een deel van de winst van de Nationale Loterij voor initiatieven of projecten die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren- niet strookt met de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling tussen de Staat en de Gemeenschappen, maar dat het voorstel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap om een deel van de winst van de Nationale Loterij over te dragen aan de Gemeenschappen, de lege lata niet in aanmerking kan worden genomen aangezien in deze overdracht niet is voorzien door de wet van 22 juli 1991 noch door de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten; dat de bevoegdheid van de federale Staat, de Gemeenschappen of de Gewesten om uitgaven te doen in het kader van hun overheidsbeleid of onder de vorm van subsidies aan publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen, afhankelijk is van de materiële bevoegdheid waartoe die geldmiddelen zijn bestemd, onder voorbehoud van eventuele uitzonderingen bepaald bij de Grondwet of de bijzondere wet; dat het de federale Staat bijgevolg niet toekomt federale middelen te besteden aan aangelegenheden die tot de materiële

bevoegdheid van de Gemeenschappen en de Gewesten behoren onder voorbehoud van de zo-even vermelde uitzonderingen;

4.2.6. Overwegende dat toen de bestreden beslissingen werden genomen, het koninklijk besluit van 20 februari 1992 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd, die doeleinden bepaalde; dat overeenkomstig artikel 1, eerste lid, 8°, culturele activiteiten - de ontwikkeling van kunst en letteren, het muziekleven, de musea en bibliotheken, alsmede de verrijking van het cultureel patrimonium en de ontwikkeling van het culturele leven in het algemeen - beschouwd worden als zijnde doeleinden van openbaar nut die in aanmerking komen voor subsidiëring door de Nationale Loterij op voorwaarde dat de begunstigten door een andere overheid gesubsidieerd worden; dat het in dit kader is dat het ECOV eerst wel en daarna niet meer werd gesubsidieerd;

4.2.7. Overwegende dat, gelet op de bevoegdheid van de Gemeenschappen voor de culturele aangelegenheden als bedoeld in artikel 4 van de voornoemde bijzondere wet, waaronder ook de schone kunsten - en dus muziek - en artistieke vorming, het vaststellen van de financiële middelen voor het voeren van een cultureel beleid ter zake behoort tot het “regelen” van die culturele aangelegenheden waarvoor de Raden van de Gemeenschappen bevoegd zijn; dat aangezien ter zake niet wordt betwist dat het maatschappelijk doel van het ECOV onder die aangelegenheden valt, bij gebreke van andersluidende bepaling in de Grondwet of een bijzondere wet -met name de bijzondere financieringswet- in het licht van het voorgaande dan ook geconcludeerd moet worden dat het ECOV niet gesubsidieerd zou kunnen worden door middelen van de federale schatkist, evenmin als de andere culturele verenigingen aan wie wel subsidies werden toegekend;

4.2.8. Overwegende dat wijl het in dezen gaat om het uitkeren van een deel van de winst van de Nationale Loterij, die een federale openbare instelling met rechtspersoonlijkheid is, voor culturele doeleinden, derhalve de vraag rijst of een dergelijke vorm van middelenbesteding in feite en bij gebreke van een bepaling in de

Grondwet of een bijzondere wet, niet neerkomt op een verkapte vorm van subsidiëring van aangelegenheden die de bevoegdheid van de federale overheid te buiten gaan; dat de federale Staat zich van deze problematiek overigens bewust was; dat verzoekster terecht opmerkt dat artikel 41 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 een artikel 62bis in de bijzondere financieringswet heeft ingevoegd krachtens welk een bepaald gedeelte van de winst van de Nationale Loterij wordt toegekend aan de Gemeenschappen, waardoor ook de bevoegdheid om die bedragen aan te wenden voor subsidies in culturele aangelegenheden aan de Gemeenschappen wordt overgedragen;

4.2.9. Overwegende dat uiteindelijk de vraag rijst of de Raad van State, door het eerste middel gegrond te bevinden, geen standpunt inneemt over de grondwettigheid van de wet van 22 juli 1991 zelf; dat in dezen moet worden vastgesteld dat artikel 15 van de wet van 22 juli 1991 enkel bepaalt dat de winst van de Nationale Loterij bestemd is, enerzijds, voor de financiering van de ontwikkelings-samenwerking, de Nationale Kas voor Rampenschade, de Koning Boudewijnstichting en het Overlevingsfonds derde wereld en, anderzijds, voor doeleinden van openbaar nut die worden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit; dat het koninklijk besluit van 20 februari 1992 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd die doeleinden bepaalt en het in zijn artikel 1, eerste lid, 8°, culturele activiteiten - de ontwikkeling van kunst en letteren, het muziekleven, de musea en bibliotheken, alsmede de verrijking van het cultureel patrimonium en de ontwikkeling van het culturele leven in het algemeen - beschouwt als zijnde doeleinden van openbaar nut die in aanmerking komen voor subsidiëring door de Nationale Loterij; dat krachtens artikel 16 van de wet van 22 juli 1991 de Koning, op voorstel van de minister van Financiën en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, jaarlijks het plan vaststelt voor de winstverdeling; dat het weerom niet de wet is maar een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit vastgesteld plan dat een onderscheid maakt tussen de verschillende doeleinden van openbaar nut in kwestie en dat voor elke rubriek, ook de culturele projecten, een bedrag vastlegt; dat dit plan in casu voor 1993 voorlopig vastgesteld werd bij koninklijke besluiten van 28 januari 1993, 25

maart 1994 en 29 september 1994, en definitief vastgesteld bij koninklijk besluit van 6 april 1995; dat dit plan een deel van de winst reserveert voor kunst en letteren; dat de minister van Financiën vervolgens zorgt voor de bestemming van de winst overeenkomstig het winstverdelingsplan en na het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij te hebben ingewonnen (artikel 17 van de wet); dat voor zover de winsten van de Nationale Loterij verdeeld worden voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, de minister van Financiën beslist over de bestemming ervan op voorstel van deze overheden volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald (artikel 18 van de wet van 22 juli 1991); dat derhalve dient te worden vastgesteld dat de wet van 22 juli 1991 zelf niet verwijst naar doeleinden van openbaar nut die vallen onder de exclusieve bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten, maar spreekt van doeleinden van openbaar nut in het algemeen, aan de verwezenlijking waarvan eventueel andere overheden bijdragen; dat enkel in de voornoemde koninklijke besluiten sprake is van culturele aangelegenheden; dat de Raad van State de grondwettigheid van die besluiten rechtstreeks kan toetsen zonder dat ter zake een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof dient te worden gesteld; dat voorts een wet en dus ook een delegatie door de wet aan de Koning of een minister grondwetsconform dient te worden geïnterpreteerd, zodat dan aangenomen zou moeten worden dat die besluiten in de mate dat zij ongrondwettig zijn geen rechtsgrond in de wet kunnen vinden;

4.2.10. Overwegende dat hiertegenover dan echter de vaststelling staat dat blijkens de parlementaire bespreking van de wet van 22 juli 1991 het wel degelijk de bedoeling was om via de artikelen 15 en 18, zoals in het verleden, een deel van de winst van de Nationale Loterij bij koninklijk besluit te kunnen bestemmen voor projecten van openbaar nut, ook inzake aangelegenheden waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn, zij het dat de minister van Financiën over deze bestemming dan beslist op voorstel van deze overheden volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald; dat derhalve dient te worden aangenomen dat de toepassing die van de artikelen 15 en 16 is gemaakt in het koninklijk besluit van 20 februari 1992 en in het koninklijk besluit dat het winstverdelingsplan opstelt

en daarin een deel van de winst van de Nationale Loterij bestemt voor cultuur, en in de ministeriële besluiten die op voorstel van de Gemeenschappen dat deel van de winst voor bepaalde verenigingen en projecten bestemmen, overeenstemt met de bedoeling van de wetgever; dat teneinde te vermijden dat de Raad van State zich onrechtstreeks uitspreekt over de grondwettigheid van de wet van 22 juli 1991 zelf, hij de bevoegdheidsvraag dient voor te leggen aan het Arbitragehof middels een prejudiciële vraag; dat, indien het Arbitragehof de vraag beantwoordt dat de desbetreffende wetsbepalingen de door of namens de Grondwet vastgestelde bevoegdheidsregelen schenden, de Raad van State de bestreden overheidshandelingen zal moeten vernietigen; dat aldus aan het geschil een oplossing wordt gegeven zonder dat de andere middelen hoeven te worden onderzocht,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

De debatten worden heropend.

### **Artikel 2.**

De volgende prejudiciële vraag wordt gesteld aan het Arbitragehof :

"Schenden of schonden de artikelen 15 tot 18 van de wet van 22 juli 1991 betreffende de Nationale Loterij de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten en inzonderheid de artikelen 127, § 1, 1°, van de Grondwet en artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in de mate dat de artikelen 15 en 16 van de wet van 22 juli 1991 zo worden geïnterpreteerd dat zij de Koning de mogelijkheid bieden of boden onder de doeleinden van openbaar nut waarvoor de winst van de Nationale Loterij bestemd wordt doeleinden te bepalen die behoren tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen zoals de ontwikkeling van kunst en letteren, het muziekleven, de musea en bibliotheken, alsmede de verrijking van het cultureel patrimonium en de ontwikkeling van het culturele leven in het algemeen, of de Gewesten, en daarvoor in het plan voor de winstverdeling een

te verdelen bedrag te bestemmen, en in de mate dat de artikelen 17 en 18 van dezelfde wet de minister van Financiën de bevoegdheid geven overeenkomstig dat winstverdelingsplan te beslissen over de concrete bestemming van het voor dergelijke doeleinden van openbaar nut bestemde deel van het winstverdelingsplan, door de toekenning van subsidies aan projecten en organisaties, op voorstel van de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest ? Is het antwoord op deze vraag verschillend indien aangenomen zou worden dat de minister daarbij niet enkel negatief gebonden is door de afwezigheid van een voorstel om dergelijk project of organisatie te subsidiëren, in de zin dat hij dan aan dat project of voorstel geen deel van de winst van de Nationale Loterij kan toekennen, maar ook positief in de zin dat hij gebonden is door het voorstel ter zake en bijgevolg enkel de voorgestelde subsidie en niet meer of minder kan toekennen"?

### **Artikel 3.**

Het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat wordt belast met het verder onderzoek van de zaak na ontvangst van de uitspraak van het Arbitragehof.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op acht maart 2000 en vier, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

|        |                     |                  |
|--------|---------------------|------------------|
| de HH. | J. DE BRABANDERE,   | kamervoorzitter, |
|        | L. HELLIN,          | staatsraad,      |
|        | A. VANDENDRIESSCHE, | staatsraad,      |
| Mevr.  | S. VAN AELST,       | griffier.        |

**De griffier,**

**De voorzitter,**

**S. VAN AELST.**

**J. DE BRABANDERE.**